డా॥ లక్ష్మీకాన్తమ్మగారి వ్యాసరచనా వైభవం

శ్రీమతి నూనె త్రిపుర సుందరి
తెలుగు లెక్చరర్
సెయింట్ థెరిసా కాలేజి, ఏలూరు.

డా॥ ఊటుకూరి లక్ష్మీకాన్తమ్మగారి వ్యాసాలన్నీ రత్న గుళికలవలె భాసిస్తున్నయి. ఒక్కొక్క వ్యాసరత్నం ఒక్కొక్క పరిశోధనాగ్రంథమై తెలుగు సాహిత్యంలో విశిష్ట స్థానం అలకంరించింది. ప్రాచీన సాహిత్యం నుండి అత్యాధునిక సాహిత్య ప్రక్రియల వరకు అన్ని రచనల గురించి పరిశీలనాత్మక వ్యాసాలు రాసినారు. రసవంతమైన తమ వ్యాసరచనలతో పఠితల హృదయాల నాకట్టుకొనినారు. పద్యరచనయందువలె వ్యాస రచన యందును విశిష్టమైన పదప్రయోగాలను చేసి సాహిత్యంలో చిరస్మరణీయమైన స్థానమలంకరించినారు. డా॥ ఊటుకూరి లక్ష్మీకాన్తమ్మగారు తమ రచనా వైవిధ్యంతో తెలుగు సాహిత్యంలో సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించదగిన విశిష్టస్థానం అలంకరించి పఠితల హృదయాలలో చెరగని ముద్రవేసినారు.

అత్యంత సౌందర్య విధానాన్ని, అపురూప పదప్రయోగ వైశిష్ట్యాన్ని, మృదుమధుర ఉచ్చారణలో, మనోహర వర్ణనాలంకార శోభితమగు ఆంధ్రసారస్వతంలో అలంకార ప్రాయాలైన కావ్యరత్నాలను, వ్యాసరత్నాలను సమర్పించి తెలుగు భాషామతల్లికి ముద్దుబిడ్డయై అలరారి పూర్వకవుల రచనా విశేషాలను తమ వ్యాసాలలో ప్రశంసించినారు.

నాచన సోమనాథుడు - నవీన గుణ సనాథుడు

నన్నయను గురించి మనోహరంగా వర్ణించినారు. "నాచన సోమనాథుడు నవీన గుణసనాథుడు" అను వ్యాసంలో "ప్రాజ్యాంధ్ర సారస్వత సామ్రాజ్యానికి దొలిహజార మగు రాణ్ణగరిని నివసించు వాగనుశాసనుడు పంచమామ్నాయమును, బరమ పూజ్యమునగు భారత సంహితనాంధ్ర సరస్వతీమహాదేవికి సకలార్థప్రదాయియగు తన భారత గ్రంథమునుపాహారముగా సమర్పించిన మహోదారుడగు గృహమేధి, వైదిక ధర్మములు సమముగ దెలియక ధర్మకార్యా చరణముపట్ల సామాన్యప్రజానీకము సంశయాకుల మగుచుండ, "స్వస్థాన వేషభాషాభిమతాస్సంతో రసప్రలుబ్ధధియః! లోకే బహుమన్యంతే వైకృతకావ్యానిచాస్య దపహాయ" అనుసూక్తి ప్రకారం "సామాన్యప్రజల కవబోధమగునట్లు, దేశభాషలో సకల ధర్మసంగ్రహమగు భారతోద్గ్రంథాన్ని రచించి, తన్మూలంగా నందరకు ధర్మబోధామృతాన్ని బంచియిచ్చిన పరమగురువు. ఆద్యసూక్తి వైచిత్ర్య మెఱుంగక ఱిచ్చవడియున్న స్వదేశీయులకుం దన భారతాంధ్రీకరణము మూలమునం దత్సౌందర్యము నవలోకించిన మనీషి. తీరుతీయములు లేక అల్లిబిల్లిగ నల్లుకొనిపోయిన తెలుఁగుబాసను బరిష్కృతము సేసి, సరియగు మార్గాన నుంచి, దానికిఁ బుస్తకరూప మిచ్చినది వాగను శాసనుండు" అని

పంచమవేదంగా పరిగణింపబడిన మహాభారతాన్ని తెలుగులోనికి అనువదించుటకు శ్రీకారంచుట్టిన నన్నయను గురించి తమ విశిష్టమైన అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించినారు.

కాళిదాసకృతమైన "కుమారసంభవమును" తెలుగులోనికి అనువదించిన "నన్నెచోడుని గురించి ఊటుకూరి లక్ష్మీకాన్తమ్మగారు "ఒకయూరు పురాధీశుఁడునగు నన్నెచోడుని కవిత కన్నడ పదమిశ్రితమైనది. ఆతని "కుమారసంభవము" కాళిదాసకృతి కనువాదము, ఐనను సొంతమట్లుగ రచించినాడు. కవిత్వధోరణి స్త్రీప్రత్యంగ వర్ణనల తోడను, నకలర్తువర్ణనములతోడను గావ్యధోరణి నడిచినను, శైలీచమత్కారమునకుఁ దడవఁబనిలేదు. 'వేంచెయొళ్' 'కొండవడము' మొదలగు కన్నడపదముల దొరలిపోయినవి "పోండిగ, ఉంగటము, ఉన్నాతఁడు" మున్నగు చిత్ర ప్రయోగములు చిక్కుకొన్నవి. ఇంతేకాక, మార్గకవితను రూపుమాపుటయందే యాతని దృష్టి కేంద్రీకృతమైనట్లు నాకగపడుచున్నది. "మును మార్గ కవిత లోకంబున వెలయగ దేశికవిత పుట్టించి తెనుంగును నిలిపి రంధ్ర విషయంబునఁ జనచాళుక్యరాజు మొదలుగఁబలు వుర్" అనియును, "దేశి మార్గంబులు దేశీయములుగా' 'జాను తెనుంగున నింపుపెంపుతో రచింపవలె' ననుట యాతని మతమైయున్నది." అని వివరించారు.

ఉభయకవిమిత్రుడైన తిక్కన గురించి లక్ష్మీకాన్తమ్మగారు "సుందరమగు నాంధ్రవాఙ్మయోద్యాన వాటియందు కల్పతరువట్టివాడు. ప్రాచీన సారస్వతమును బూచిక పుల్లవలె నెత్తివైచు నాధునిక 'భావకవి' నామక కళాభాయీలు సైతము 'లావణ్యమృద్వీకలాక్షాగుళుచ్ఛమాధురియు, నవపుష్పరాగ సుందర పటిష్ఠతయు, మధురగోవ్రాతము, నవనీతము అని వినుతించి యాతని కవితాశక్తికి జోహారు లిడినారు. తెలుఁగు సొబగును తెలుగు వారి కెఱుంగ జెప్పిన దిట్ట. పాత్రౌచితి యందేమి, భాషామాధుర్యమునందేమి, అర్థపాటవము నందేమి, రసస్ఫూర్తియందేమి, దేవ సుభగత్వమునందేమి - "అతనికతండె సాటి చతురబ్ధిపరీత మహీతలమునన్' ' అని యనిపించుకొని, యాంధ్ర దేశజులకు, నాంధ్రభాష కుఁదన రచనచే సమాన గౌరవ మాపాదించిన మహాఘనుఁడు, యశస్వి, తిక్కయజ్వి కావ్యదృష్టియేకాని, పాండిత్య ప్రకటనకుఁ దానై యత్నింపలేదు. కథవేగముగ నడవవలసినచోట్ల నలంకారములఁ దడవలేదు. శృంగారరసమెంత ప్రగాఢముగ నల్లుకొన్నను, నైచ్యమునకు బాల్పడలేదు. ఇందుకు కీచక చరిత్రమునందలి శృంగారవర్ణనము ప్రబల తార్కాణము. "ఇంపైన ప్రియ కావనచ్చినిల్చిన మధువాదట నాను మత్తాళివిభుడు 'ఏమి! యా యపూర్వ కల్పనాగరిమము! ద్రుపదనందన సైరంధ్రీవేషమున విరటుపత్నిం గొల్వ వచ్చినపుడామె మహానుభావు కత యెంత మఱుగువడియున్నను, రాజపత్నియగు సుదేష్ణచే నయాచితముగను, నప్రేరితముగను, నప్రయత్నముగను నెట్టి సేవచేయించుకొన్నదో గమనించి, తిక్కన యాసూక్ష్మభావోన్మీలనా ప్రదర్శక మగు

కళా రహస్యపు గమనీయతకు మ్రొక్కులిడి యీతనినుండి సెలవు గైకొందము గాక' ' అని పఠితల హృదయాల నాకట్టుకొనునట్లు విషయాన్ని విశదీకరించి ప్రబంధ పరమేశ్వరుడై ఎఱ్ఱన గురించి ఉభయభాషా ప్రవీణురాలైన డా॥ ఊటుకూరి లక్ష్మీకాన్తమ్మగారు "ఈతడు ప్రతిభావ్యుత్పత్తుల యందేరికిని దీసిపోయెడువాఁడు కాఁడు. ఒక్కొక్క విషయమున 'అతనికంటె ఘనుఁడు ఆచంటమల్లన' యను నట్లందఱం దలదన్నినవాఁడుకూడ ఎట్లందురా ఆతడు కావ్య నిర్మాణమునఁ దనమార్గము తనకు వేరుగనున్నను, భారత పూరణమున నన్నయ కవిత్వము నుండి మొదలిడినపుడు తిక్కన ధోరణితోఁ గలియునట్లును, అతుకు కనఁబడకుండునంత మెలఁకువతో స్వర్గమర్త్యలోకముల సంధిప్రదేశమట్లు, మనోజ్ఞమగు రచనా విశేషమును మెఱయించి రసికులను ముక్కుపై వ్రేలిడికొని యబ్బురంపడునట్లు చేసిన యప్రతిమాన శేముషీ ధురంధరుడు. అట్టియనుభావకుని సృష్టి హరివంశము. అయ్యది సామాన్యమా! కాని, యేలకో అప్పటికవులెవ్వరు గాని రచనాచమత్కృతి కంతగఁ బాటువడరైరి. ఆ సామాన్య ధర్మమెఱ్ఱననుఁగూడ సోఁకక విడువలేదు. అట్లని పదశక్తిమీఁదనె యాధారపడి భావమును సులలితముగఁ రోపింపజేయు రచనా విశేషమును లేకపోలేదు.

"అంటినఁగందు మేనుఁ, బసనారెడురాస్తా జవ్వనమున్, రసంబుపె
న్నింటలఁ గూర్పుకామమును, నిబ్బరమైన మనంబునై..."

కాని యిట్టి సన్నివేశము లరుదు." అని పఠితల హృదయములనలరించు విధంగా వర్ణించినారు.

"పుట్టుకతోనే భక్తి సౌరభాలు వెదజల్లుతూ పరిమళించిన గోదాదేవి చిన్ననాటి నుండి రంగేశుని నిజేశుగా భావించి ఆమధురభక్తి పారవశ్యంతోనే శుక్లపక్ష చంద్రికవలె దినదినాభివృద్ధి నొందుతూ ఎలజవ్వని అయింది". అని లక్ష్మీకాన్తమ్మగారు గోదాదేవి బాల్యయౌవనాలను గురించి విలక్షణమైన పదాలతో వివరించినారు. శ్రీ కృష్ణదేవరాయల రచనా విధానం గురిచి "ఆంధ్రసరస్వతి" యైన లక్ష్మీకాన్తమ్మగారు "రసరాట్టైన శ్రీకృష్ణదేవరాయ ప్రభువు చాలారుచిరంగా వర్ణించియున్నాడు" అని విశిష్టమైన పదాలతో రాయలను అభినందించినారు. గోదాదేవిని గురించి లక్ష్మీకాన్తమ్మగారు

"ప్రేమపారవశ్యమ్మున స్వామిగొలిచి
భద్రచయనమౌ "తిర్పావు" పాడినట్టి
భక్తితన్మయ, సుమధుర భావలలిత
ధన, గోదామహిదేవి ధరణిబ్రోచు" అని

వచనరచనలోనే పద్యరత్నమును గుప్పించి పఠితల హృదయాల నాకట్టుకొనినారు.

శకుంతలను తీర్చిదిద్దుటలో వ్యాసుడు కాళిదాసు చూపిన వైవిధ్యాన్ని డా॥ ఊటుకూరి లక్ష్మీకాన్తమ్మగారు ఎంతో చక్కగా విశదీకరించినారు.

"వైలక్షణ్యమున్ననాడే ప్రజయాకర్షితమగును. ఒక వస్తువును జూచి మరలనట్టివస్తువునే చూచుటకు లోకులు విసుగందుదురు. "క్రొత్తయొక వింత ప్రాతయొక రోత! అనికదా! యార్యుల నుడి!"

తొలమనం వ్యాసశకుంతలను దర్శించినచో ఆ శకుంతల ప్రౌఢతను ముక్కున వ్రేలు వైచుకొని యాశ్చర్యమందుదుము. మరలనట్టి చిత్రాన్ని కాళిదాసుచూపెను. కాని భావాలు వేరు. ఆముదరు రంగులులేవు. అప్పటి పరిస్థితులే లేవు. ఆవ్యాసుని వైదిక ప్రపంచమునుండి కాళిదాసుని కళాప్రపంచమునకు పరుగులిడినది మనసు. ఆమోటు శకుంతలను జూచి యాశ్చర్యపడి సంభ్రమించిన మనసే కాళిదాసుని ముగ్ధాశకుంతలను జూచి తెప్పరిల్లినది."

"మహాకవి యాప్సితమీడేరినది. ప్రియము దివ్యమై లౌకికోపభోగములకు గట్టువడక మార్గదర్శకమై నిలిచినది". అని లక్ష్మీకాన్తమ్మగారు శకుంతల స్థానమును చక్కగా వర్ణించినారు.

సాహితీరుద్రమగా ప్రసిద్ధికెక్కిన డా॥ ఊటుకూరి లక్ష్మీకాన్తమగారు "ఉభయభారతి' 'ని గురించి రాస్తూ "భూ ప్రజలకేకాదు, ఈరేడు భువనాల యందలి ప్రజలకు సహితము సమ్మాన్యమై ప్రశస్తి కెక్కినది హిందూధర్మము. ఆ హిందూ ధర్మ పరిరక్షణార్థమై సాక్షాచ్ఛంకరులు శంకరాచార్యులుగా భూమియందవతారము గైకొని యేతెంచినప్పుడు బ్రహ్మ మందన మిశ్రుడుగా అవతరించెను. బ్రహ్మదేవుని కులవధువైన సరస్వతి దుర్వాసుని శాపకారణంగా ఉభయ భారతిగా దేవాతీరంలో విష్ణుమిత్రుని తనయగా అవతరించినది.

భగవత్తత్త్వ ప్రతిపాదనకై భువినవతరించి శ్రమించుచున్న నీకు మాతోడ్పాటు పూర్తిగా నుండవలసి ఉన్నది. కావున నీవు నాపతికి సన్యాశాశ్రమమిచ్చి కొంపొమ్ము, నేను నా స్థానానికి తిరిగివెళ్ళుచున్నాను. నీకు జయమగుగాక, అని నాతనినాశీర్వదించి గగన మార్గమున వేగనుద్యమించెను. అంత శంకరులు మున్ముందు నేను ప్రతిష్ఠించు మఠాలలోని శారదానామాన్నధిష్ఠించి లోకకళ్యాణం తీర్చుమని కోరగా నామె యట్లేనని సెలవిచ్చెను.

ఈ విధంగా లోకకళ్యాణార్థము శ్రమించిన ఉభయభారతి మనకు వంద్యురాలుఅని ప్రశంసించినారు. పై వ్యాసాలేకాక ఇంకా ఎన్నో వైవిధ్యంగల వ్యాసరత్నాలను రచించి డా॥ లక్ష్మీకాన్తమ్మగారు తెలుగు సాహిత్యంలో సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించదగిన విశిష్టస్థానము నలంకరించినారు.